

Následne po podaní odporu zo strany sťažovateľov a po vyjadrení k odporu zo strany žalobkyne bol spis prevedený 4. októbra 2013 do oddelenia občianskoprávných vecí pod súčasnú sp. zn. 16C/131/2013...

Sťažovatelia sú toho názoru, že postupom a nečinnosťou Okresného súdu došlo k porušeniu ich práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 a práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy SR, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len ako „Dohovor“). Sťažovatelia namietajú jednak celkovú dĺžku konania, ktorá ku dňu podania tejto sťažnosti dosiahla 5 rokov, ako aj nezákonný...

Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, predmetom vedeného konania je nárok žalobkyne na úhradu zmluvnej pokuty a úrokov z omeškania zo zmluvy o dielo voči sťažovateľom ako žalovaným. Spornou je v tomto prípade skutočnosť, že podľa námietok žalovaných dielo nebolo riadne vyhotovené a teda ani odovzdané, teda nevznikol im záväzok na zaplatenie celej ceny diela, a teda sa nemohli dostať ani do omeškania. Ďalej je sporným aj spôsob určenia zmluvnej pokuty, ktorá sa má počítať z celej ceny diela, pričom medzi sporovými stranami nie je sporné, že väčšia časť ceny diela bola uhradená žalovanými už počas vykonávania diela, a to ešte pred porušením povinnosti žalobkyne vykonať dielo riadne. Potrebné je rovnako aj posúdenie veci z pohľadu predpisov na ochranu spotrebiteľa a prípadne z pohľadu moderačného práva súdu ohľadom výšky zmluvnej pokuty.

Hoci je teda v predmetnej veci potrebné posúdiť po právnej stránke viacero rozhodujúcich skutočností, svojou povahou ide o obvyklý občianskoprávny, resp. obchodnoprávny spor vzniknutý z bežného záväzkového vzťahu. Nie je potrebné vykonávanie zložitého znaleckého dokazovania, ktoré by konanie neúmerne predlžovalo, nie je potrebný výsluch veľkého počtu svedkov a rovnako nejde pri právnom posúdení veci o právne inštitúty či ustanovenia právnych predpisov, pri ktorých by všeobecné súdy zaujímali odlišný výklad a právna prax nebola doteraz zjednotená. Ide teda o vec patriacu k štandardnej agende všeobecných súdov, a teda sa nevymyká bežnej rozhodovacej činnosti...»

Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd o ich sťažnosti rozhodol takto:

„Základné právo [redacted]... [redacted]... [redacted]...

[redacted]... [redacted]... [redacted]... [redacted]... [redacted]...

[redacted]... [redacted]... [redacted]... [redacted]... [redacted]...

[redacted]... [redacted]... [redacted]... [redacted]... [redacted]...

[redacted]... [redacted]... [redacted]... [redacted]... [redacted]...

[redacted]... [redacted]... [redacted]... [redacted]... [redacted]...

[redacted]... [redacted]... [redacted]... [redacted]... (ďalej len „sťažovatelia“)

na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 16C/131/2013, porušené bolo.

Okresnému súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 16C/131/2013 prikazuje konať vo veci bez zbytočných prietáhov

Každému zo sťažovateľom priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré je Okresný súd Košice II povinný zaplatiť jednotlivým sťažovateľom dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

Sťažovateľom priznáva náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 4.316,42 Eur, ktorú je Okresný súd Košice II povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľov do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejedanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 131/2013.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

V súvislosti s tým ústavný súd pripomína, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Účinným právnym prostriedkom nápravy v súvislosti s námietkou zbytočných prietáhov v napadnutom konaní je podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04, II. ÚS 804/2014) podanie sťažnosti predsedovi okresného súdu podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“).

V § 64 ods. 1 zákona o súdoch je ustanovené, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti...“. Podľa § 64 ods. 3 zákona o súdoch

„Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky.“

Ústavný súd opakovane vo svojej judikatúre zdôrazňuje (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05, II. ÚS 804/2014), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na priet'ahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil dovtedajší protiprávny stav zapríčinený neprerokovaním veci bez zbytočných priet'ahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označený právny prostriedok, ktorý mal k dispozícii podľa zákona o súdoch, alebo ak preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Sťažovatelia v sťažnosti uviedli, že sa u predsedu okresného súdu nest'ážovali na priet'ahy v namietanom konaní s odkazom na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej sa takáto sťažnosť nepovažuje za účinný prostriedok nápravy. K tomu však ústavný súd dodáva, že takúto sťažnosť považuje za účinný prostriedok nápravy v zmysle § 62 a nasl. zákona o súdoch, ktorý musí predchádzať sťažnosti podanej ústavnému súdu.

Vo svojej judikatúre (napr. IV. ÚS 26/2012, IV. ÚS 93/2012) ústavný súd na požiadavke využitia prostriedkov nápravy v zmysle § 62 a nasl. zákona o súdoch na orgáne štátnej správy dotknutého súdu netrvá len v prípadoch, keď dĺžka namietaného konania v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu je už *prima facie* zjavne neprimeraná, čo však v konkrétnych okolnostiach danej veci nemožno podľa jeho názoru bez ďalšieho konštatovať.

Vzhľadom na to, že ústavný súd z obsahu sťažnosti nezistil, že by k nesplneniu podmienky prípustnosti sťažnosti podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde došlo zo strany

sťažovateľov z dôvodov hodných osobitného zreteľa, odmietol ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. mája 2018